

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ПРОДАКШНУ ТА ЗВУКОРЕЖИСУРИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАСОВА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

Вид дисципліни

вибіркова

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2024/2025
Кількість кредитів ECTS	4/120
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробники:

Серова Олена Юріївна, кандидат мистецтвознавства, в.о. завідувача кафедри музичного продакшну та звукорежисури, доцент НАКККіМ

Цимбалов Микола Андрійович, старший викладач кафедри музичного продакшну та звукорежисури,

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. завідувача кафедри

музичного продакшну та звукорежисури

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

 Олена СЕРОВА

Київ–2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «*Масова музична культура*» належить до вибіркових дисциплін, передбачених освітньою програмою «Звукорежисура» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня. Дисципліна пропонується для викладання здобувачам на 3-му курсі, у V семестрі. Формою підсумкового контролю є залік.

Загальна кількість годин –120 (кредитів ЄКТС – 4).

денна форма: контактні години –28 год. (лекції), 28 год. (семінарські)
модульний контроль – 8 год.,
для самостійної роботи здобувачів визначено 56 год.;

заочна форма: контактні години – 6 (лекції), 8 (семінарські)
модульний контроль – 2 год.,
для самостійної роботи здобувачів визначено 104 год.;

Дисципліна «Масова музична культура» спрямована на ознайомлення здобувачів із теоретичними основами, історичними етапами розвитку та сучасними тенденціями світової й української масової музики. Вона актуалізує категоріальний апарат для аналізу музики як соціокультурного явища, формує вміння інтерпретувати й оцінювати музичні твори в історико-культурному контексті та порівнювати здобутки української й світової культури. Особливу увагу приділено практичним аспектам аналізу, жанровим трансформаціям, впливу технологій на музику та її ролі у формуванні масової культури. Курс сприяє розвитку аналітичних і дослідницьких компетенцій, необхідних для фахівців у галузі культури та мистецтва, а також формує навички кваліфікованої презентації висновків і творчих спостережень. Навчальна дисципліна «Масова музична культура» тісно пов'язана з обов'язковими дисциплінами, зокрема «Звукорежисура», «Музичні жанри і стилі європейського мистецтва», «Аудіовізуальне продюсування»

2. Мета дисципліни: формування у здобувачів ґрунтовного розуміння жанрово-стильової палітри масової музики, її взаємозв'язків із суспільно-культурними процесами, а також розвитку критичного мислення у сфері музикознавства.

3. Завдання:

- Ознайомити здобувачів із основними етапами розвитку світової та української масової музики, її жанрово-стильовими напрямками та зв'язком із соціокультурними і технологічними процесами.
- Забезпечити розуміння специфіки створення й відтворення музики в різних жанрах масової культури.
- Сприяти формуванню критичних оцінок музичних явищ, враховуючи їх естетичні та технічні аспекти.
- Розкрити взаємозв'язок між музичними жанрами та технічними інноваціями у звукозаписі.

- Сформувати розуміння ролі української музики у світовій масовій культурі та взаємодії глобальних і локальних тенденцій.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі музичної діяльності, зокрема у звукорежисерській, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів мистецтвознавчих та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК): (відповідно до ОП)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): (відповідно до ОП)

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

5. Програмні результати навчання: (відповідно до ОП)

ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

Модуль 1. «Мистецтво джазу»

Модуль 2. «Розвиток рок-музики»

Модуль 3. «Жанрово-стильова палітра масової музики ХХ–ХХІ століття»

Модуль 4. «Розвиток української масової музичної культури»

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА						
№ з/ п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи здобувача (годин)				
		Разом	з них:			
			Лекції	семінарські	модульний контроль	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. «МИСТЕЦТВО ДЖАЗУ»						
1.1.	Традиційний джаз та ера свінгу.	4	2	2	2	
1.2.	Взаємозв'язок джазу та мюзиклу в першій половині ХХ століття.	8	2	2	4	
1.3.	Стильова палітра модерн-джазу	8	2	2	4	
1.4.	Розвиток українського джазу	6		2	4	
	Модульний контроль	2		2		
	Разом за 1 модуль	30	6	8	2	14
МОДУЛЬ 2. «РОЗВИТОК РОК-МУЗИКИ»						
2.1.	Витоки рок-н-ролу: вплив блюзу та ритм-енд-блюзу	4	2		2	
2.2.	Класичний рок 1960-х в контексті розвитку музичного продакшну	5	2		3	
2.3.	Рок як протест: психоделічний рок, панк-рок і хард-рок	6	2	2	2	
2.4.	Рок-опера та прогресивний рок.	8	2	2	4	
2.5.	Еволюція рок-музики в кінці ХХ – першій чверті ХХІ століття	5		2	3	
	Модульний контроль	2		2		
	Разом за 2 модуль	30	8	6	2	14
МОДУЛЬ 3. «ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА ПАЛІТРА МАСОВОЇ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ»						
3.1.	Соул, поп, ритм-енд-блюз: еволюція жанрів і їхній культурний вплив.	8	2	2	4	
3.2.	Розвиток електронної музики.	7	2	2	3	
3.3.	Хіп-хоп як соціальний і музичний феномен	7	2	2	3	
3.4.	Полістильові тенденції ХХІ століття: К-поп, інді, гібридні жанри.	6		2	4	
	Модульний контроль	2		2		
	Разом за 3 модуль	30	6	8	2	14
МОДУЛЬ 4. «РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МАСОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»						
3.1.	Період зародження та становлення української естрадної музики (1920–1950-ті роки).	4	2		2	
3.2.	Творчість українських ВІА 1960-1980-х років	8	2	2	4	
3.3.	Перехідний період: музичні інновації в умовах культурної трансформації (кінець 1980-х–1990-ті роки).	8	2	2	4	
3.4.	Сучасна українська масова музична культура (2000-ті роки – сьогодні).	8	2	2	4	
	Модульний контроль	2		2		
	Разом за 4 модуль	30	8	6	2	14
РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ		120	28	28	8	56

ЗАОЧНА ФОРМА

№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи здобувача (годин)				
		Разом	з них:			
			Лекції	семінарські	модульний контроль	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. «МИСТЕЦТВО ДЖАЗУ»						
1.1.	Традиційний джаз та ера свінгу.	7	0,5			6,5
1.2.	Взаємозв'язок джазу та мюзиклу в першій половині ХХ століття.	7	0,5			6,5
1.3.	Стильова палітра модерн-джазу	9	0,5	1		7,5
1.4.	Розвиток українського джазу	6,5		1		5,5
	Модульний контроль	0,5			0,5	
	Разом за 1 модуль	30	1,5	2	0,5	26
МОДУЛЬ 2. «РОЗВИТОК РОК-МУЗИКИ»						
2.1.	Витоки рок-н-ролу: вплив блюзу та ритм-енд-блюзу	4	2			2
2.2.	Класичний рок 1960-х в контексті розвитку музичного продакшну	5	2			3
2.3.	Рок як протест: психоделічний рок, панк-рок і хард-рок	6	2	2		2
2.4.	Рок-опера та прогресивний рок.	8	2	2		4
2.5.	Еволюція рок-музики в кінці ХХ – першій чверті ХХІ століття	5		2		3
	Модульний контроль	0,5			0,5	
	Разом за 2 модуль	30	1,5	2	0,5	26
МОДУЛЬ 3. «ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА ПАЛІТРА МАСОВОЇ МУЗИКИ ХХ –ХХІ СТОЛІТТЯ»						
3.1.	Соул, поп, ритм-енд-блюз: еволюція жанрів і їхній культурний вплив.	7,5	0,5	1		6
3.2.	Розвиток електронної музики.	7	0,5			6,5
3.3.	Хіп-хоп як соціальний і музичний феномен	7	0,5			6,5
3.4.	Полістильові тенденції ХХІ століття: К-поп, інді, гібридні жанри.	8		1		7
	Модульний контроль	0,5			0,5	
	Разом за 3 модуль	30	1,5	2	0,5	26
МОДУЛЬ 4. «РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МАСОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»						
3.1.	Період зародження та становлення української естрадної музики (1920–1950-ті роки).	4	0,5			3,5
3.2.	Творчість українських ВІА 1960-1980-х років	8	0,5			7,5
3.3.	Перехідний період: музичні інновації в умовах культурної трансформації (кінець 1980-х–1990-ті роки).	8	0,5			7,5
3.4.	Сучасна українська масова музична культура (2000-ті роки – сьогодні).	9,5		2		7,5
	Модульний контроль	0,5			0,5	
	Разом за 4 модуль	30	1,5	2	0,5	26
РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ		120	6	8	2	104

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1 МИСТЕЦТВО ДЖАЗУ

Модуль спрямований на вивчення еволюції джазового мистецтва від його витоків до сучасних тенденцій. Особливу увагу приділено жанрово-стильовій різноманітності джазу, його впливу на інші музичні форми, зокрема мюзикл, а також внеску українських виконавців та композиторів у розвиток джазової культури. Дисципліна розкриває джаз як багатогранне культурне явище, що формується на стику соціальних, етнічних та технологічних процесів

Загальна мета модуля:

- **Освітня:** Сформувати у здобувачів знання про ключові етапи розвитку джазового мистецтва, його стильові особливості та соціокультурний контекст.
- **Практична:** Розвинути у здобувачів навички аналізу джазових творів, їхньої гармонічної, ритмічної та структурної специфіки, а також вміння визначати стильові характеристики джазу в різні історичні періоди.
- **Творча:** Сприяти розвитку здатності інтегрувати джазові музичні техніки та стильові особливості в сучасні професійні практики, використовуючи джаз як основу для звукорежисерських і музичних інновацій.

Плани семінарських занять:

Тема 1.1: Традиційний джаз та ера свінгу

1. Соціокультурні передумови виникнення джазу в Новому Орлеані, мультикультурний вплив і афроамериканські традиції.
2. Музичні риси традиційного джазу: імпровізація, блюзова гармонія, поліритмія; видатні постаті Луї Армстронг і Джеллі Ролл Мортон.
3. Особливості стилю свінг: танцювальний характер, роль біг-бендів (Бенні Гудман, Дюк Еллінгтон).
4. Джаз як засіб соціальних змін: міжрасові колективи, вплив на боротьбу за права афроамериканців.

Література: 2, 4, 14, 28, 29, 35, 37, 40, 42, 43, 50, 51.

Тема 1.2: Взаємозв'язок джазу та мюзиклу в першій половині ХХ століття.

1. Джаз як основа формування стилістики бродвейського мюзиклу: імпровізація, ритміка, оркестровка.
2. Вплив творчості Джорджа Гершвіна на злиття джазу та театральної музики.
3. Розвиток кіномюзиклу в контексті джазових традицій: музичні фільми 1930-х років.
4. Роль джазових ритмів у формуванні танцювального та музичного образу мюзиклів 1920–1930-х років.
5. Аналіз ключових прикладів ранніх джазових мюзиклів як культурного феномену США.

Література: 15, 26, 36, 46, 50, 51.

Тема 1.3: Стилєова палїтра модерн-джазу

1. Бібоп як основа модерн-джазу: складна ритміка, гармонійні інновації, ключові постаті (Чарлі Паркер, Дїззі Гїллеспї).
2. Модальний джаз: відхїд від традиційної гармонїї до модальної структури, вплив альбому «Kind of Blue» Майлза Девїса.
3. Кул-джаз: його естетика та стриманїсть, роль Дейва Брубєка і Гїлла Еванса в популяризації стилю.
4. Латин-джаз: інтеграція афро-кубїнських і бразильських ритмів у джаз (Дїззі Гїллеспї, Стен Гетц, музика босанови).
5. Фрі-джаз та його експериментальний характер: руйнування канонів композиції та гармонїї (Орнетт Коулман, Джон Колтрейн).
6. Взаємодїя модерн-джазу з іншими стилями: джаз-ф'южн, синтез джазу з поп-музикою та електронїкою.

Лїтература: 13,14,17, 34, 36, 39, 40, 42, 43, 50, 51.

Тема 1.4: Розвиток українського джазу

1. Вплив незалежностї на становлення джазової сцени, розвиток фестивального руху, роль джазових клубів, та ключових постатей у популяризації жанру.
2. Жанрово-стилєова палїтра сучасного джазу.
3. Творча, організаційна, кураторська та просвітницька дїяльність Олексїя Когана.
4. Внесок Володимира Соляника у розвиток українського джазу.
5. Творчїсть Ігоря Закуса: поєднання джазу, ф'южну, фанку та етно-джазу в сучасній українській музицї.
6. Богдан Гуменюк як представник сучасного українського джазу.
7. Джаз в умовах вїйни та сучасні виклики.

Лїтература: 2, 5, 20, 31, 33

Завдання для самостїйної роботи:

1. Написати есе на двї обранї теми:
 - «Ера свїнгу: її соціальний та культурний вплив на США».
 - «Український джаз у глобальному контекстї»
 - «Вплив соціальних та політичних подїй на формування джазової культури»
 - «Вплив Майлза Девїса на розвиток стилїстики джазу»
 - «Вплив Дїззі Гїллеспї на зародження афрокубїнського джазу»
 - «Джаз і технологїї: трансформація жанру в цифрову епоху»
 - «Фестивальний рух як платформа для розвитку джазу»
 - «Жїнки в джазі: роль та досягнення»
 - «Джаз і кїнематограф: музика як виражальний засїб»
 - «Еволюція технологїй звукозапису джазу»
2. Створити порівняльний аналіз двох обраних підстилїв модерн-джазу у виглядї есе.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Прослухати джазову композицію, що представляє один зі стилів, і провести її аналіз, виокремивши характерні риси обраного стилю

Критерії оцінювання (максимум 16 балів):

Критерій	Оцінка (Бали)	Опис
Розуміння стилю	4	Глибоке розуміння характерних рис стилю.
	3	Загальне розуміння з незначними помилками.
	2	Часткове розуміння, наявні суттєві неточності.
	1	Неправильна ідентифікація стилю.
Аналіз композиції	4	Комплексний аналіз, що враховує гармонію, ритм, інструментовку та імпровізацію.
	3	Достатній аналіз із незначними пропусками.
	2	Поверхневий аналіз, упущено ключові аспекти.
	1	Відсутність належного аналізу.
Аргументованість висновків	4	Висновки чіткі, логічні та підкріплені прикладами з композиції.
	3	Висновки загалом аргументовані, є незначні недоліки.
	2	Частково аргументовані висновки, бракує прикладів.
	1	Висновки поверхневі або необґрунтовані.
Мова і структура викладу	4	Чітка, академічна мова; структура логічна та послідовна.
	3	Загалом правильне викладення, незначні мовні чи структурні недоліки.
	2	Непослідовна структура, помилки у викладі.
	1	Відсутність чіткої структури, значні мовні недоліки.

МОДУЛЬ 2 РОЗВИТОК РОК-МУЗИКИ

Модуль присвячений дослідженню еволюції рок-музики як одного з найвпливовіших жанрів масової культури ХХ–ХХІ століття. Здобувачі вивчать витoki рок-н-ролу, зокрема вплив блюзу та ритм-енд-блюзу, а також ознайомляться з ключовими аспектами формування класичного року 1960-х років у контексті розвитку музичного продакшну. Особливу увагу буде приділено соціальним та культурним функціям року як засобу протесту, що проявилися в таких напрямках, як психоделічний рок, панк-рок і хард-рок. Модуль також охоплює вивчення рок-опери та прогресивного року як інноваційних жанрів, що розширили естетичні межі рок-музики. Завершується модуль аналізом еволюції року в кінці ХХ – першій чверті ХХІ століття, зокрема з урахуванням його інтеграції з іншими стилями, технологічних інновацій і трансформацій у сприйнятті аудиторії.

Загальна мета модуля:

- **Освітня:** Ознайомити здобувачів із ключовими етапами становлення та розвитку рок-музики, її жанрово-стильовим різноманіттям та естетичними трансформаціями від середини ХХ ст. до сьогодення
- **Практична:** Сформуванати у здобувачів уміння аналізувати музичні твори різних стилів рок-музики, визначати їх характерні риси.
- **Творча:** Заохотити здобувачів до творчого переосмислення впливу рок-музики на сучасну масову культуру

Плани семінарських занять.

Тема 2.3: Рок як протест: психоделічний рок, панк-рок і хард-рок

1. Історичний контекст і соціальні передумови альтернативного року.
2. «Never Mind the Bollocks, Here's the Sex Pistols» (Sex Pistols)
3. Характерні риси психоделічного року, панк-року та хард-року: музичні й текстові особливості.
4. Роль Led Zeppelin, Deep Purple, Black Sabbath у становленні стилю хард-рок.

Література: 3,6,7,9,18,30,49,

Тема 2.4: Рок-опера та прогресивний рок

1. «Jesus Christ Superstar» (Ендрю Ллойд Веббер)
2. «The Wall», «The Dark Side of the Moon» (Pink Floyd).
3. «Tommy» (The Who)
4. «A Night at the Opera» (Queen)
5. «The Lamb Lies Down on Broadway» (Genesis)
6. «Highway to Hell» (AC/DC)

Література: 3,6,9,10, 15,24,25, 49,

Тема 2.5: Еволюція рок-музики в кінці ХХ – першій чверті ХХІ століття

1. Вплив цифрових технологій і глобалізації на звучання рок-музики
2. Гранж як стиль бунту та його вплив на музичну культуру 1990-х років.
3. Nirvana.
4. Інді-рок
5. Нью-метал
6. Екстремальні стилі: хардкор, репкор.

Література: 3, 6,24, 49

Завдання для самостійної роботи

1. Прослухайте два зразки рок-музики різних періодів. Порівняйте їх з точки зору аранжування, вокального стилю та звукоорежисури.
2. Прослухайте рок-н-рольний трек 1950-х років та ранній рок-трек 1960-х. Визначте, як елементи блюзу (гармонія, ритм, вокальна техніка) інтегровані в ранній рок-н-рол.
3. Прослухайте 2 версії рок опери «Ісус Христос – Суперзірка» Е.-Л Веббера (1970 та 2000 років). Порівняйте стилістику та емоційні акценти в обох версіях.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Напишіть коротке есе (300-400 слів) на одну з тем:

- Роль The Beatles на становлення сучасного музичного продакшну.
- Значення прогресивного року у формуванні сучасного музичного продакшну.
- Вплив рок-музики на соціокультурні процеси у ХХ столітті.
- Роль звукозаписувальних технологій у становленні класичного року 1960-х років.
- Соціальні рухи 1960-х–1970-х років і їхній вплив на формування психоделічного року.

Критерії оцінювання (максимум 16 балів):

Критерій оцінювання	Макс.бал	Опис
1. Розкриття теми	4	Глибоке розкриття обраної теми, наявність прикладів, фактів, логічних зв'язків між аспектами.
2. Логічність та структура тексту	4	Чіткий вступ, зв'язний основний текст, логічна послідовність, аргументовані висновки.
3. Аналітичні та критичні навички	4	Здатність аналізувати, формулювати власну позицію, критично оцінювати музичні явища.
4. Мовна грамотність і стиль викладу	4	Академічний стиль, точність термінології, відсутність орфографічних, граматичних помилок.

Пояснення оцінок:

- 4 бали (максимум): Високий рівень виконання, критерій повністю виконаний.
- 3 бали: Критерій виконано на високому рівні з незначними недоліками.
- 2 бали: Помітні недоліки або часткове розкриття критерію.
- 1 бал: Завдання виконано частково, критерій майже не розкритий.
- 0 балів: Критерій не виконаний.

МОДУЛЬ 3

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА ПАЛІТРА МАСОВОЇ МУЗИКИ ХХ –ХХІ СТОЛІТТЯ

Модуль охоплює ключові аспекти еволюції масової музики, зосереджуючи увагу на формуванні й розвитку жанрів, які суттєво вплинули на сучасну музичну культуру. Теми модуля досліджують історичний контекст виникнення таких жанрів, як соул, поп, ритм-енд-блюз, електронна музика та хіп-хоп, а також аналізують їхній соціокультурний і технологічний вплив. Особливий акцент зроблено на сучасних тенденціях полістилістики, таких як К-рор, інді та гібридні жанри, що відображають динаміку глобальних музичних процесів. Модуль сприяє розумінню зв'язків між музичними стилями, їхньою естетикою та соціальним контекстом, а також формує навички аналізу культурних явищ через призму музики.

Загальна мета модуля:

- **Освітня:** Ознайомити здобувачів із жанрово-стильовою різноманітністю масової музики ХХ–ХХІ століття, її історичними витоками, культурним контекстом і ключовими досягненнями.
- **Практична:** Сформувати здатність аналізувати й порівнювати жанри масової музики, зокрема їхню жанрову специфіку, звукорежисерські підходи та соціальний вплив, а також визначати зв'язок між розвитком музики й технологіями.
- **Творча:** Стимулювати критичне й творчо-інтерпретаційне мислення, спрямоване на осмислення музичних явищ, розвиток навичок самостійного аналізу сучасної музики та пошуку нових ідей у сфері музичного продакшну.

Плани семінарських занять.

Тема 3.1: Соул, поп, ритм-енд-блюз: еволюція жанрів і їхній культурний вплив

1. Ета Джеймс ("At Last!", 1960).
2. Рей Чарльз ("Modern Sounds in Country and Western Music", 1962),
3. Арета Франклін ("Lady Soul", 1968)
4. Джеймс Браун ("Live at the Apollo", 1963).
5. Майкл Джексон ("Thriller", 1982)
6. Мадонна ("Like a Virgin", 1984).

Література: 6, 44, 47

Тема 3.2: Розвиток електронної музики

1. Жан-Мішель Жарр ("Oxygène", 1976),
2. Kraftwerk ("The Man-Machine", 1978).
3. Frankie Knuckles/ Juan Atkins/ Larry Heard
4. The Human League ("Dare", 1981)
5. Depeche Mode ("Speak & Spell", 1981; "Music for the Masses", 1987)
6. New Order ("Power, Corruption & Lies", 1983)
7. Vangelis (*"Blade Runner" Original Soundtrack, 1982)
8. Aphex Twin ("Selected Ambient Works 85-92", 1992)
9. Underworld ("Dubnobasswithmyheadman", 1994)
10. The Prodigy ("The Fat of the Land", 1997),
11. Daft Punk ("Discovery", 2001).
12. Carl Cox (діджей-сети, зокрема "Global" 2002)

Література: 45, 48,

Тема 3.3: Хіп-хоп як соціальний і музичний феномен

1. The Sugarhill Gang ("Rapper's Delight", 1979)
2. Run-D.M.C. ("Raising Hell", 1986),
3. Public Enemy ("It Takes a Nation of Millions to Hold Us Back", 1988),
4. N.W.A. ("Straight Outta Compton", 1988).
5. Dr. Dre ("The Chronic", 1992)

6. The Notorious B.I.G. ("Ready to Die", 1994)
7. Tupac Shakur ("All Eyez on Me", 1996),
8. Eminem ("The Marshall Mathers LP", 2000).
9. Jay-Z ("The Blueprint", 2001)
10. 50 Cent ("Get Rich or Die Tryin'", 2003)
11. Kanye West ("My Beautiful Dark Twisted Fantasy", 2010)
12. Kendrick Lamar ("good kid, m.A.A.d city", 2012, "To Pimp a Butterfly", 2015)

Література: 16,44, 52

Тема 3.4: Полістильові тенденції XXI століття: К-роп, інді, гібридні жанри

1. К-роп як культурний і економічний феномен: вплив на глобальну музичну індустрію
2. Інді-музика у XXI столітті: незалежність як основа творчої ідентичності
3. Гібридні жанри як результат глобалізації музичної культури

Література: 47

Завдання для самостійної роботи

1. Написати есе на три обрані теми із запропонованих:

- Ключові тенденції поп-музики та їхній вплив на масову культуру.
- Соул як голос соціальних змін: культурний вплив жанру в XX столітті.
- Електронна музика у XXI столітті: взаємодія з іншими жанрами та створення гібридних стилів».
- Роль тексту в хіп-хопі: поєднання музики, поезії та активізму.
- К-роп як глобальний культурний рух.
- Вплив інді-музики на відродження автентичності у масовій культурі.
- Взаємодія локальних традицій і глобальних тенденцій у формуванні нових музичних стилів XXI століття.
- Феномен мета-жанрів: як сучасна музика стирає стилістичні кордони».
- Роль соціальних мереж і стримінгових платформ у популяризації інді.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Прослухайте два музичні твори. Визначте жанр та стилістику кожного твору, аргументуючи свій вибір на основі характерних стилістичних ознак.

Критерії оцінювання (максимум 16 балів):

Критерій	Бали	Опис виконання
1. Визначення жанру та стилю	4	Жанр визначено точно та коректно для обох творів.
	3	Жанр визначено правильно для одного твору, а для другого – частково правильно.
	2	Частково правильне визначення жанру для обох творів.
	1	Жанр визначено лише для одного твору, але з помилками.
	0	Жанр обох творів визначено неправильно.
2. Визначення стилістичних	6	Повний і детальний опис стилістичних особливостей кожного

Критерій	Бали	Опис виконання
особливостей		твору (ритміка, гармонія, вокал, інструменти).
	4-5	Стилістичні особливості описані загалом правильно, але є незначні недоліки або пропущені окремі аспекти.
	2-3	Аналіз стилістики поверхневий, пропущено значну частину важливих елементів.
	1	Аналіз стилістики виконано лише для одного твору або має суттєві помилки.
	0	Стилістичні особливості не описані або описані некоректно.
3. Аргументація вибору жанру та стилістики	6	Аргументація чітка, логічна, базується на конкретних ознаках (темп, мелодика, гармонія, ритм, вокал).
	4-5	Аргументація правильна, але має певну нечіткість або поверховість.
	2-3	Аргументація часткова або недостатньо обґрунтована, не всі визначення підкріплені прикладами.
	1	Аргументація мінімальна, присутні значні логічні помилки.
	0	Аргументація відсутня або повністю некоректна.

МОДУЛЬ 4 РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МАСОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль спрямований на дослідження еволюції української естради від її зародження до сучасності. У модулі розглядаються ключові етапи розвитку української музичної культури: період становлення естрадної музики, творчість вокально-інструментальних ансамблів (ВІА), культурні трансформації кінця ХХ століття та сучасні тенденції масової музики. Особливий акцент робиться на аналізі взаємодії музичних інновацій із соціокультурними та політичними процесами в Україні, а також на розгляді впливу глобальних трендів на українську музичну культуру.

Загальна мета модуля:

- **Освітня:** Надати знання про ключові етапи розвитку української масової музичної культури, її жанрово-стильові особливості та взаємозв'язок із соціокультурними процесами.
- **Практична:** Сформувати навички аналізу музичних творів різних періодів, оцінки їхніх стилістичних ознак та значення в контексті української культури.
- **Творча:** Стимулювати критичне осмислення музичних явищ і розвиток індивідуального підходу до інтерпретації та створення музичних проєктів.

Плани семінарських занять.

Тема 4.2: Творчість українських ВІА 1960-1980-х років

1. Особливості становлення українських ВІА: жанрові й стилістичні риси.
2. Внесок ВІА у популяризацію української пісні (прикладні творчості ансамблів "Кобза", "Смерічка", "Водограй").

3. Вплив радянської ідеології на творчість ВІА.
4. Аналіз обраного твору українського ВІА: стильові ознаки та культурний контекст.

Література: 1, 8, 12, 19, 21, 22, 32, 33, 38,

Тема 4.3: Перехідний період: музичні інновації в умовах культурної трансформації (кінець 1980-х–1990-ті роки)

1. Розпад СРСР та його вплив на українську музичну сцену.
2. Зародження українського року: творчість гуртів "Воплі Відоплясова", "Брати Гадюкіни".
3. Вплив західних музичних стилів на формування нових жанрів в Україні.
4. Соціокультурна роль українських фестивалів («Червона рута», «Таврійські ігри»).

Література: 1, 8, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 27, 32, 33, 38, 41

Тема 4.4: Сучасна українська масова музична культура (2000-ті роки – сьогодні)

1. Аналіз впливу глобальних трендів на український поп
2. Жанрово-стилістичні особливості українського року.
3. Інді-музика в Україні.
4. Інтеграція фольклорних мотивів у сучасний рок та інді.
5. Популярність EDM, електро-попу та синтезу з фольклором (ОНУКА, Серапа).
6. Вплив глобалізації на розвиток української електронної сцени.
7. Соціальні теми в текстах сучасного українського репу.
8. Фестивальний рух.

Література: 8, 11, 19, 20, 22, 32, 41

Завдання для самостійної роботи

Написати есе на три обрані теми із запропонованих:

- Вплив фольклору на формування української естради.
- Особливості розвитку української музики в умовах радянської цензури.
- Роль ВІА у популяризації української культури в радянські часи.
- Аналіз творчості гурту "Смерічка" як культурного феномену.
- Музичний фільм «Червона Рута»
- Еволюція українського року 1980-1990 рр: вплив соціальних і політичних змін.
- Фестивалі як платформа для розвитку української музичної сцени.
- Український панк кінця 1980-х – початку 1990-х років.
- Роль телебачення у популяризації музичних інновацій у 1990-ті роки.
- Відродження української мови в сучасній масовій музиці.
- Використання елементів українського фольклору в творчості DakhaBrakha.
- Євробачення як платформа для просування української музики.
- Роль фестивалю «Червона рута» у розвитку української музичної культури.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Порівняйте дві музичні композиції з різних періодів української масової культури. Визначте спільні та відмінні риси. Поясніть, як музика відображає епоху свого створення. Дайте оцінку впливу кожного твору на українську культуру.

Критерії оцінювання (максимум 16 балів):

Критерій	Опис
Аналіз спільних та відмінних рис (максимум – 4 бали)	Чітке визначення спільних музичних, стилістичних та вокальних елементів творів (2 бали).
	Виявлення ключових відмінностей у стилістиці, жанрі, інструментальному супроводі (2 бали).
Розкриття історико-культурного контексту (максимум – 4 бали)	Розкриття впливу соціальних та культурних умов на створення обох композицій (2 бали).
	Оцінка ролі кожного твору в культурному середовищі своєї епохи (2 бали).
Якість порівняння та аргументованість висновків (максимум – 4 бали)	Логічне і послідовне порівняння творів за визначеними критеріями (2 бали).
	Обґрунтованість висновків із використанням конкретних прикладів із музичних творів (2 бали).
Мова і стиль викладення (максимум – 4 бали)	Відсутність граматичних і стилістичних помилок (2 бали).
	Ясність, чіткість та академічність викладення думок (2 бали).

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

При вивченні дисципліни пропонуються наступні типи практичних завдань та критерії їх оцінювання за 10-ти бальною шкалою:

1. Есе

Критерій	Опис	Бали
Розкриття теми	- Відповідність змісту есе заявленій темі.	2
	- Повнота та глибина розкриття теми: висвітлення ключових аспектів, аналіз проблематики.	2
Аргументованість	- Використання доречних прикладів, фактів, музичних творів або теоретичних концептів для підтримки власної позиції.	1.5
	- Аргументованість та переконливість висновків.	0.5
Логіка викладу	- Послідовність подання інформації: логічна структура викладу і плавні переходи між частинами.	1.5
	- Відсутність суперечностей у викладі.	0.5
Структура есе	- Наявність чіткої структури: вступ (формулювання проблеми), основна частина (аналіз), висновки (резюме).	1
Мова та стиль	- Ясність, академічність і лаконічність мови, відповідність стилю наукового есе.	1
	- Відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок.	1

2. Критичне слухання та аналіз музичних композицій

Критерій	Опис	Бали
Визначення жанру та стилістики	- Коректне визначення жанру та стилістичних особливостей кожного твору.	2
	- Розпізнання характерних рис, притаманних стилю (ритм, гармонія, мелодія, інструменти тощо).	2
Аналіз контексту	- Розкриття зв'язку між музикою та історико-культурним контекстом її створення (соціальні, культурні, технічні впливи).	2
Порівняння та висновки	- Аргументоване порівняння творів, виділення їх спільних і відмінних рис.	2
	- Формулювання логічних, критично обґрунтованих висновків.	1
Мова та оформлення	- Академічність мови, ясність викладення, логічна структура відповіді.	1

3. Критерії оцінювання підготовки виступу на семінарських заняттях

Критерій	Опис	Бали
Розкриття теми	- Повне й точне висвітлення заявленої теми виступу.	1
	- Демонстрація знання основних фактів, концепцій і матеріалу, пов'язаного з темою.	1
Аргументованість	- Використання переконливих аргументів, прикладів і фактів для підтвердження власних тез.	2
Логіка та структура виступу	- Чітка структура: вступ, основна частина, висновки.	1
	- Послідовність та логічність викладу матеріалу.	1
Ораторська майстерність	- Ясність і виразність мови, інтонація, впевненість під час виступу.	2
Взаємодія з аудиторією	- Здатність відповідати на запитання аудиторії, підтримувати дискусію, залучати слухачів до обговорення.	1
Дотримання регламенту	- Виконання завдання у встановлені часові рамки.	1

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ЗА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття/ завдання	Бали за всі заняття (максимальні)			
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування занять	2	7x2=14	7x2=14	7x2=14	7x2=14
2	Підготовка до семінарів	10	4x10=40	4x10=40	4x10=40	4x10=40
3	Самостійна робота	10	3x10=30	3x10=30	3x10=30	3x10=30
4	Модульний контроль	16	16	16	16	16
	Усього за модуль		100	100	100	100
	Залік		100			
	Разом з дисципліни		(сума балів за модулі + бали за семестровий контроль) : 5= бали з дисципліни			

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Які чинники вплинули на виникнення традиційного джазу?
2. Як ритмічні особливості визначають характер джазу?
3. Роль імпровізації у джазовій музиці.
4. Чим ера свінгу відрізняється від раннього джазу?
5. Який вплив мала Велика депресія на розвиток джазу?
6. Як джаз і мюзикли взаємодіяли в першій половині ХХ століття?
7. Хто були ключові композитори та виконавці модерн-джазу?
8. Які нововведення привнесли Чарлі Паркер і Діззі Гіллеспі в джаз?
9. Що таке кул-джаз і модальний джаз, і чим вони відрізняються?
10. Якими були етапи становлення українського джазу?
11. Як формувався стиль рок-н-ролу, і хто були його основоположники?
12. Вплив соціальних і культурних змін 1950-х років на розвиток рок-н-ролу.
13. Як технологічний прогрес вплинув на створення та запис музики в 1960-х роках?
14. Які елементи визначають звучання класичного року?
15. У чому полягає революційність психоделічного року?
16. Які ідеологічні основи має панк-рок?
17. Чим відрізняється хард-рок від інших стилів рок-музики?
18. Якими є ключові особливості рок-опери?
19. Які тенденції відзначаються в прогресивному рок-русі?
20. Як розвивалася рок-музика у ХХІ столітті?
21. Які жанрові особливості визначають соул як музичний стиль?
22. Що таке ритм-енд-блюз, і як він вплинув на розвиток поп-музики?
23. Як поп-музика відображає зміни в суспільстві?
24. У чому полягає значення електронної музики для сучасної культури?
25. Якими є основні піджанри електронної музики?
26. Який внесок зробили техно та хаус у формування музичної індустрії?
27. Як хіп-хоп став глобальним культурним феноменом?
28. Які основні елементи визначають хіп-хоп як жанр?
29. Що таке гібридні музичні жанри, і як вони виникають?
30. У чому полягають особливості К-рор як культурного явища?
31. Як зароджувалася українська естрадна музика у 1920-х роках?
32. Які соціокультурні зміни вплинули на розвиток української музики в 1930-х роках?
33. Як війна вплинула на естрадну музику 1940-х років?
34. Які особливості характеризували українські ВІА у 1960-х роках?
35. Як творчість ВІА «Смерічка» вплинула на музичну культуру України?
36. Яку роль відіграли ВІА у популяризації національної ідентичності?
37. Які інновації з'явилися в українській музиці у 1980-х роках?
38. Як трансформація суспільства кінця 1980-х вплинула на музику?
39. Які жанри домінували в українській музиці 1990-х років?
40. Як глобалізація вплинула на сучасну українську масову музику?
41. Що таке масова музика, і які її основні риси?

42. Як технічні інновації вплинули на створення та поширення музики у ХХ столітті?
43. Яку роль відіграє імпровізація в різних музичних жанрах?
44. Як зміни в суспільстві впливають на естетику музики?
45. Що таке «естрадна музика», і чим вона відрізняється від інших жанрів?
46. Як національні особливості впливають на звучання музики?
47. Що таке музичний синтез, і які приклади синтезу жанрів ви можете навести?
48. Як музика відображає культурні ідеї та тенденції епохи?
49. У чому полягає значення музики у формуванні ідентичності?
50. Яку роль відіграє Україна у світовій музичній культурі?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

➤ **Оцінка А (90-100):**

- Відповідь здобувача є глибокою, повною, розгорнутою, логічною та аргументованою.
- Здобувач демонструє:
 - ✓ Вільне володіння всіма темами курсу.
 - ✓ Розуміння історико-культурного контексту музичних явищ.
 - ✓ Коректне використання музичної термінології.
 - ✓ Здатність до критичного аналізу, узагальнень, формування самостійних висновків.
- Знання дозволяють створювати міждисциплінарні зв'язки та аналізувати еволюцію музичних стилів.

➤ **Оцінка В (82-89):**

- Відповідь здобувача є правильною та аргументованою, але менш розгорнутою.
- Здобувач демонструє:
 - ✓ Знання основних положень курсу.
 - ✓ Розуміння основних стилів, жанрів, їх еволюції та культурного впливу.
 - ✓ Грамотне використання термінології з незначними недоліками.
 - ✓ Здатність робити узагальнення, але з меншими деталями та аналізом.
- У відповіді може бути відсутня частина необхідних відомостей про предмет питання.

➤ **Оцінка С (74-81)**

- Відповідь здобувача є правильною, але недостатньо глибокою та аргументованою
- Здобувач демонструє:
 - ✓ Базові знання ключових понять, стилів і жанрів.
 - ✓ Обмежене розуміння історико-культурного контексту.
 - ✓ Наявність недоліків у використанні термінології або поясненні понять.
 - ✓ Логічне формулювання, але з недоліками у висновках або деталізації.

➤ **Оцінка D (64-73):**

- Відповідь здобувача є поверхневою та недостатньо аргументованою, з

помилками у логіці викладу.

- Здобувач демонструє:
 - ✓ неповні знання або прогалини в розумінні основних положень курсу;
 - ✓ Слабке знання історико-культурного контексту.
 - ✓ Недостатнє володіння термінологією, з помітними помилками у формулюваннях.
- Відповідь може бути логічно порушеною, з помилками у формулюваннях і висновках.

➤ **Оцінка E (60-63)**

- Відповідь здобувача свідчить про значні прогалини у знаннях.
- Здобувач демонструє:
 - ✓ Слабке розуміння основних понять і явищ.
 - ✓ Значні помилки у викладенні матеріалу.
 - ✓ Непослідовність у викладі та невідповідність змісту питання.

➤ **Оцінка FX (35-59)**

- Здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною.
- Допущено грубі помилки, які свідчать про відсутність систематичних знань.
- Здобувач не володіє ключовими поняттями навчальної дисципліни, не може сформулювати власну думку.

➤ **Оцінка F (1-34)**

- Здобувач не відвідував заняття, не виконував завдань і не виявляв інтересу до вивчення дисципліни.
- Відсутні будь-які знання з предмету.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Євтушенко О. Легенди химерного краю: Українська рок-антологія. Київ: Автограф, 2004. 221 с.
2. Лі Шуай, Лошков Ю. Джаз як системне явище. Харків: ХДАК, 2019. 183 с.
3. Откидач В. М. Рок-музика і світовий художній процес: монографія. Харків: ХДАДМ, 2005. 294 с.
4. Полянський Т.В. Традиційний джаз. Київ : Музична Україна, 2015. 336 с.
5. Симоненко В. Українська енциклопедія джазу. Київ: Центрмузінформ, 2004. 232 с

Допоміжна література

6. Андреев Є. В. Композиційні моделі класичного року (на матеріалі творчості гурту The Doors): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2014. 16 с
7. Бойко О. М. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2017. 215 с.
8. Васильєва Л. Л. Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття: автореф. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2004. 19 с
9. Донченко Н. П., Зайцева І. Є., Татаренко М. Г. «Рок-опера»: до питання становлення і розвитку жанру. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: зб. наук. праць. Київ: НАКККиМ, 2017. С. 146-153
10. Дружинець М. І. Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2021. 226 с.
11. Євтушенко О. Україна in Rock: статті та есеї. Київ: Грані-Т. 2011. 240 с.
12. Журба В.В. Стиль bebop у джазовій музичній культурі США 1940 – першої половини 1950-х років : дис. ... канд. мистецтвознавства. Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 2021. 262 с.
13. Журба Я.О. Вплив блюзу на неакадемічну музику ХХ століття : дис. канд. мистецтвознавства. Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 2021. 232 с.
14. Зайцева І. Є. Мюзикл і рок-опера як поліфункціональні мистецькі жанри. *Молодий вчений*: збірник наукових праць Київ: КНУКиМ, 2017. № 11. С. 543–548
15. Колесник С., Волох Т. Історія хіп-хоп культури та її еволюція. // *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана*

- Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2018. Вип. 21. Том 2. С. 15-19
16. Костеньов О. Л. Джазова інструментальна музика другої половини ХХ – початку ХХІ століття: виразово-стильові та культурологічні аспекти. *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць*. 2021. Вип. 39. С. 184-189.
 17. Ліва Н. В. Рок-культура як явище романтичної традиції: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2012. 16 с.
 18. Лошков Ю. І. Рок-музика в Україні: ознаки періодизації. *Мистецтвознавчий та культурологічний журнал «Аркадія»*. 2015. № 1 (42). С. 14–18.
 19. Лященко І.С. Масова музична культура в Україні: соціокультурний вимір. *Світогляд - Філософія - Релігія* : збірник наук. праць. Вип. 11. Суми: Світ друку, 2016. С. 230-236
 20. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2007. 175 с
 21. Овсянніков В. Український поп-рок у контексті розвитку популярної музичної культури кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. канд. миств.: 26.00.01. Київ, 2019. 196 с
 22. Откидач В. М. Музична естрада: Словник. Харків: Видавець І. Ст. Якубенко, 2004. 445 с. 445
 23. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ: НАКККіМ, 2017. 16 с.
 24. Полянська Н. Г. Рок-опера «Ісус Христос – суперзірка» Е. Ллойд-Веббера: особливості інтерпретації у версіях 1970 та 2000 року : дипломна робота. Київ: НАКККіМ, 2019. 80 с.
 25. Полянський Т. В. Мюзикл як поліжанровий феномен музичного театру: історія та перспективи. *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць*. Київ: Міленіум, 2013. Вип. 23. С. 122 – 127.
 26. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2004. 416 с.
 27. Попова А. Джаз як соціокультурний феномен. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2021. № 7 (43). Vol. 2. С. 16–20.
 28. Постой Г.Г. Вплив складу джазового оркестру на специфіку виконавського репертуару ери свінгу. *Молодий вчений*, 2017. № 7(47). С. 90–94
 29. Романко В. Концертна практика арт-року: проєкції у ХХІ столітті. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2019. Вип. 124. С. 43–53.
 30. Рось З. Інтеграція фольклору та джазу як одна з характерних особливостей сучасної української джазової музики. *Наукові записки Тернопільського*

національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
Серія : Мистецтвознавство. 2016. № 1. С. 11-18.

- 31.Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2017. 203 с.
- 32.Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради як чинник культурного життя України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2017. 199 с.
- 33.Смородська М. Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному мистецтві другої половини ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мист.: 17.00.03. Суми, 2020. 21 с.
- 34.Супрун О. В. Мистецтво джазу як форма взаємодії музичних культур: дис. ... канд. Мистецтвознавства : 26.00.01 «Теорія та історія культури»; Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2011. 195 с.
- 35.Теребун Д. С. Джаз та суміжні види мистецтва: на перехрестях шляхів. *Мистецтвознавчі записки*. 2014. Вип. 25. С. 129-135.
- 36.Тракало О. М. Становлення європейського джазу від початку ХХ століття до другої світової війни. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство*. № 2. Київ: НАКККиМ, 2012. С. 3-9.
- 37.Ткаченко Н. Масова культура в Україні. *Українознавство*. 2010. № 2. С. 187–190.
- 38.Тормахова В.М. Фрі-джаз як простір свободи у музиці. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. №2. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 227-230.
- 39.Тоффлер Е. Третя Хвиля / пер. з англ. А. Євса. Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. 480 с
- 40.Фурдичко А. О. Український фольк-рок кінця ХХ – початку ХХІ століття: музичні етнопроекти Скрябіна й Тараса Чубая. *Вісник КНУКіМ. Серія, Мистецтвознавство*. Вип. 35. Київ. 2017., С. 147-161.
- 41.Berendt J.-E. *The Jazz Book: From Ragtime to the 21st Century*. New York: Chicago Review Press, 2009. 770 p
- 42.Brackett, D. *The Pop, Rock, and Soul Reader: Histories and Debates*. Oxford University Press, 2009.
- 43.Gioia T. *The History of Jazz*. Oxford University Press, 2011. 608 p.
- 44.Hoffmann, F. W. *Rhythm and Blues, Rap, and Hip-Hop*. Checkmark Books, 2006.
- 45.Holmes, T. *Electronic and Experimental Music: Technology, Music, and Culture*. Routledge, 2002.
- 46.Kalinak K. *Film Music: A Very Short Introduction (1st edn)*. New York: Oxford University Press, 2010. 146 p.

47. Lie, J. K-Pop: Popular Music, Cultural Amnesia, and Economic Innovation in South Korea. University of California Press, 2015.
48. Shapiro, P. (Ed.). Modulations: A History of Electronic Music: Throbbing Words on Sound. Caipirinha Productions, 2000.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. 100 років року: інтерактивна інфографіка. URL: <https://www.concerthotels.com/100-years-of-rock/>
2. Бородіна Г. Історія джазу. Основні стилі, видатні виконавці. URL: https://stud.com.ua/107318/kulturologiya/istoriya_dzhazu_osnovni_stili_ta_vidatni_vikonavtsi
3. Колліер Д. Л. Становлення джазу. Популярний історичний нарис. URL: <https://www.litmir.me/br/?b=14607>
4. Chang Jeff. Can't Stop & Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation. Macmillan, 2005. 268 p. URL: https://openlibrary.org/books/OL18396458M/Can%27t_stop_won%27t_stop